

Lepo čitanje.

Takih, ki znajo čitati, je jako veliko. Saj zdaj, ko mora v šolo hoditi vsak otrok, ki je izpolnil šesto leto, bi bila res skrajna sramota, ko bi se še našel kdo, ki ne zna čitati. Ali takih, ki bi znali prav lepo čitati, pa ni kaj veliko, zlasti med malimi učenci ne. Nekateri se boré šele z zlaganjem črk in se bojujejo pri vsaki besedi kot s hudim nasprotnikom. Drugi pa, ki so jim črke že dobro znane, kar brez premisleka enakomerno naprej ropočejo, kakor nagel voz po kameniti cesti. Še drugi ne pazijo nič na ločnice in hite kar v eni sapi, da še dihati ne utegnejo. So pa tudi taki, ki so preveč odvisni od ločnic in nič ne pazijo na pomen tega, kar čitajo, ter povzdigajo glas in padajo z njim, kakor bi pela strojna žaga. Mnogi so prehitri, drugi zopet prepočasni. Marsikdo je tih, da ga niti bližnji poslušalci ne morejo razumeti, drugi pa kriči in vpíje, da se mu žile napenjajo.

Take in enake napake se večkrat opazujejo pri mladih čitateljih. In vendar je lepo čitanje enake vrednosti kot lepo govorjenje. In navadno se res ujema to dvoje: kdor zna dobro čitati, zna tudi lepo govoriti, in obratno je dober govornik tudi dober čitatelj.

Kako pa se naučimo lepo čitati? Enako kakor drugih važnih opravil — z obilno vajo. Najprej si je treba pridobiti toliko spretnosti, da se ni več boriti s posameznimi črkami, marveč da oko že kar hkrati pregleda celo besedo, ali cel stavek, ali celo vrsto, ali morda še več.

Ko si je mladi čitatelj pridobil toliko spretnost, mu je močno olajšano drugo imenitno delo: čitanje, ki se ozira na vsebino. Tu utegne biti najbolj merodajno tole splošno pravilo: Čitaj tako, kakor se navadno pogovarjajo pametni ljudje; morda le nekoliko bolj slovesno. Kadar čitaš kak dogodek, čitaj tako, kakor bi komu pripovedoval kaj mikavnega. Kadar čitaš vprašanje, vprašaj tako in s takim poudarkom, kakor se navadno vprašuje, kakor bi

Skupno čitanje.

res pričakoval odgovor. Kadar je klicaj ob koncu: čitaj, kakor bi res klical koga ali hotel posebno poudariti kak ukaz ali opomin. Kdor pridno opazuje navadno govorico, bo tudi pri čitanju zadel pravi glas in pravo mero: kaj žalostnega bo čital bolj počasi in z nižjim glasom, vesele reči bo pa čital hitreje in v višjem glasu. Pri skrivnostnih rečeh bo že v glaslu razodeval nekaj tajnega itd.

Treba pa se je ogibati pretiravanja. Sploh naj se mladi čitatelj ne zanaša sam náse, marveč naj naprosi dobrega tovariša ali kakega izvedenca, naj ga posluša in opozori, kaj bi bil moral lepše brati.

Koristno bi bilo, ko bi mladi tovariši včasih med seboj napravili neko tekmo v čitanju. Po primernih vajah naj bi končno dobili kako darilo oni, ki znajo najbolje čitati; pa morda tudi oni, ki znajo najbolje poslušati ter potlej povedati to, kar so slišali. Starši in učitelji bi gotovo radi podpirali tako prekoristno tekmo. Zdi se mi, da je na naši sliki nekaj takega.

In . .

Zunaj je burja . . .

Zunaj je burja,
zunaj je mraz,
sneg zaletava
se snežnemu možu v obraz.

Rože ledene na oknih se jočejo,
ker jih poljublja toplota peči,
nam pa se v sobici toplo zakurjeni
dobro godi.

Gnjevoš.

